

Dokumentace

§ 60 až 69

Písemnost (§ 64 odst. 2)

= listinná zpráva

= datová zpráva (pokud to nevyklučuje povaha věci)

- V některých právních předpisech se používá pojem „dokument“.

„Písemně“

= pouze listinná forma

- Používá se v souvislosti s *podáním* (§ 70 a násl.).
- Jde o tradiční, byť nepřesnou terminologii.

- x elektronicky,
- x ústně do protokolu,
- x za použití jiných přenosových technik

§ 60 až 62 – Protokol

- Sepisuje se o ústních podáních a jednáních.
 - ne každé ústní jednání musí být protokolováno
- Nová možnost - pořídit **obrazový a zvukový záznam**.
 - SD musí předem upozornit zúčastněné osoby
 - dotčená osoba je povinna pořízení záznamu strpět
 - možnost osoby zúčastněné pořizovat vlastní záznamy je limitována obecnými pravidly občanského zákoníku → se svolením dotčené FO (§ 12 ObčZ)
- Tzv. protokolární rozhodnutí – vyhlášená při jednání (výzvy).
 - nemusí obsahovat otisk úředního razítka

§ 63 – Úřední záznam

- Sepisuje se o důležitých úkonech, které nejsou součástí protokolu.
- Náležitosti: - podpis úřední osoby
- časový údaj
- Může mít elektronickou i listinnou formu.

§ 64 až 65 – Spis

- Specifikem daňového procesu je, že spis se vede **kontinuálně** pro daný DS.
- Spis se člení na **části**:
 - podle jednotlivých daňových řízení (zejm. podle zdaňovacích období)
 - vymáhací (spojuje více daňových řízení v rovině platební, resp. vymáhací)
 - o dalších povinnostech při správě daní (např. registrace)
 - vyhledávací (utajovaná)
 - o pořádkových pokutách
- Každá část obsahuje **soupis** všech písemností.
- Písemnosti ve spise:
 - se řadí v časové posloupnosti
 - jsou označeny pořadovými čísly
 - mají společnou **spisovou značku** (např. DIČ)
- DŘ nestanoví formu, ve které musí být písemnosti uchovávány.
 - Mohou být v **listinné i elektronické podobě**.

- **Vyhledávací část spisu:**

- Za normálních okolností do ní nelze nahlížet.
- Zakládají se do ní pouze:
 - písemnosti uplatnitelné jako **důkazní prostředky**, jestliže by jejich zpřístupnění zmařilo nebo ohrozilo cíl správy daní, účel úkonu nebo ohrozilo objektivnost důkazu
 - nejdéle do doby, kdy je provedeno hodnocení důkazů (§ 92 odst. 7)
 - poté jsou přeřazeny do příslušné části spisu
 - písemnosti použitelné jako **pomůcky**, jejichž zpřístupnění daňovému subjektu by ohrozilo zájem jiného daňového subjektu nebo jiných osob zúčastněných na správě daní
 - ostatní pomůcky jsou přístupné k nahlížení
 - úřední záznamy nebo protokoly o podaných **vysvětleních**,
 - to neplatí, pokud jsou použity jako pomůcky (pak se uplatní pravidlo o pomůckách – viz výše)
 - písemnosti sloužící **výlučně pro potřeby SD**
- Při **přeřazení** písemnosti z vyhledávací části spisu do příslušné části spisu:
 - musí být ze soupisu písemností patrné, která písemnost zaevidovaná v části vyhledávací byla přeřazena, do které části, pod jakým pořadovým číslem a k jakému datu.

§ 66 až 68 – Nahlížení do spisu

- DS (nebo zástupce) je oprávněn nahlížet:
 - do všech částí spisu (s výjimkou části vyhledávací)
 - do osobních daňových účtů (ODÚ)
 - do vyhledávací části spisu pouze se souhlasem SD
 - do soupisu písemností ve všech částech spisu, vč. soupisu části vyhledávací
- Nahlížet lze v úředních hodinách.
 - SD může připustit i nahlížení mimo tyto hodiny.
- O nahlížení se pořizuje **protokol** nebo **úřední záznam**.
 - Podle povahy nahlížení (např. v případě poskytnutí kopie netřeba sepsovat formalistický protokol).
- Proti rozsahu nahlížení do spisu **není možno podat odvolání**, jako tomu bylo v ZSDP (§ 23 odst. 4 ZSDP) → nejde o rozhodnutí!
 - Prostředkem ochrany je v tomto případě obecná **stížnost** podle § 261, o čemž by měl být DS poučen.
- Lze žádat poskytnutí:
 - kopie, opisu, výpisu či potvrzení
 - ověření (ověřovací doložku) výše uvedených výstupů
 - Nově **není nutno** každou kopii, opis, výpis či potvrzení **automaticky potvrzovat**, což má pro žadatele význam i z hlediska správních poplatků.

§ 69 – Daňová informační schránka

- **Fakultativní** (závisí na technické vybavenosti SD).
- Umožňuje prostřednictvím dálkového přístupu (internetu) poskytovat **informace z ODÚ a ze spisu** (i od jiných SD).
- **Zřízení a zrušení** – na základě *žádosti* → je zapotřebí uznávaný elektronický podpis (není vyžadován určitý formát a struktura).
 - za DS může žádost podat k tomu určený zástupce
 - je otázkou, zda žádost o zrušení podmiňovat uznávaným elektronickým podpisem
- **Přístup** – na základě *přihlášení* → je zapotřebí uznávaný elektronický podpis (ve zveřejněném formátu a struktuře).
 - přistupovat může – DS (vč. pověřence), zástupce (zejm. zmocněnec)
 - neuplatní se pravidlo, že v téže věci může současně jednat pouze jeden zástupce či pověřenec

Řízení a další postupy

§ 70 až 107

§ 70 až 73 – Podání

- **Podání** = úkon osoby zúčastněné na správě daní směřující vůči SD
 - Neplatí absolutně (platba je úkonem vůči SD, ale není podáním).
- Podání se posuzuje podle **skutečného obsahu** (bez ohledu na to, jak je označeno)
 - Navazuje na zásadu materiální pravdy v § 8 odst. 3.
- Z podání musí být zřejmé, **kdo** je činí, **čeho** se týká a **co** se navrhuje
 - Další náležitosti stanoví explicitně či implicitně zákon (např. důvody žádosti).
 - Na rozdíl od SŘ (srov. § 37 odst. 2 SŘ) DŘ nekonkretizuje jednotlivé identifikační údaje → lze použít analogicky
- Podání je **účinné**, až když dojde věcně a místně příslušnému SD
 - Pro zachování lhůty může být rozhodující dřívější moment (viz § 35).

Pokračování: § 70 až 73 – Podání

- **Způsoby (formy) podání:**

- 1) kvalifikované:

- **písemně** (ve smyslu listinně)
 - **ústně do protokolu**
 - **elektronicky** - datovou zprávou opatřenou **uznávaným el. podpisem**
 - datovou zprávou odeslanou prostřednictvím **datové schránky**

- 2) nekvalifikované:

- **elektronicky** – bez uznávaného el. podpisu či datové schránky (např. běžný email)
 - **pomocí jiných přenosových technik** (např. fax)

- **Doložení shody projevu vůle s obsahem podání:**

- písemné + ústně do protokolu → vlastnoručním podpisem
 - kvalifikované elektronické → uznávaným el. podpisem či datovou schránkou
 - nekvalifikované → potvrzením či zopakováním kvalifikovanou formou do 5-ti dní
 - v případě ÚFO možnost využít tzv. e-tiskopis

Pokračování: § 70 až 73 – Podání

- **Elektronická podání** - je nutné adresovat **na adresu elektronické podatelny**
 - Ta je zveřejňována v souladu s § 56 na úřední desce a internetových stránkách.
- **Druhy podání:**
 - **formulářová** (ŘDT, DDT, přihláška k registraci)
 - **ostatní**
- **Formulářová podání lze podat:**
 - na tiskopise vydaném MF
 - na tiskovém výstupu s údaji, obsahem i uspořádáním údajů shodných s tiskopisem
 - elektronicky ve zveřejněném formátu (tvaru) a struktuře (obsah a uspořádání)
 - U ostatních podání nelze bez zákonného mandátu formát a strukturu omezovat.
- **Zpětvzetí podání je přípustné za těchto podmínek:**
 - žádost o zpětvzetí obdržel SD před vydáním rozhodnutí ve věci,
 - nejedná se o povinnost stanovenou zákonem nebo správcem daně.

§ 74 – Vady podání

- **Podatel** = osoba, která fakticky podání učinila.
 - Může jím být – DS, ale i jeho zástupce.
 - Výzva k odstranění vad se pak zasílá tomuto podateli. Pokud by však nebyla osoba podatele jednoznačně určitelná, vyzývá SD osobu, které se podání týká.
 - U vad týkajících se plné moci (§ 28) se výzva vždy zasílá na vědomí i zmocněnci.
- **Vady podání:**
 - podání není způsobilé k projednání, nebo
 - podání nemůže mít předpokládané účinky pro správu daní
- **Možnosti při odstranění vad:**
 - a) odstraněny ve stanovené lhůtě → podání bylo učiněno řádně a včas (pouze pokud předchozí vadné podání bylo podané včas)
 - b) odstraněny po stanovené lhůtě → podání je učiněno dnem předložení opraveného podání
 - c) odstraněny částečně nebo vůbec → podání se stává posledním dnem stanovené lhůty neúčinným *ex tunc* (nevyrozumívá se podatel, jenž na výzvu SD neučinil žádný úkon)
- **Speciální úprava** se uplatní v případě:
 - odvolání (§ 112)
 - přihlášky k registraci (§ 129)

- **112 odst. 2 DŘ:** Obsahuje-li podané odvolání vady, které brání řádnému projednání věci, vyzve správce daně odvolatele k doplnění podání s poučením, v jakém směru musí být doplněno a stanoví pro to přiměřenou lhůtu, která nesmí být kratší než 15 dnů.
 - jde o esenciální **vady formální i obsahové** → obecná výzva podle § 74 se neuplatní
- **odst. 3 :** Odstraní-li odvolatel vady, které brání řádnému projednání věci, platí, že odvolání bylo podáno řádně a včas, v opačném případě správce daně odvolací řízení zastaví.
- **129 odst. 1 DŘ:** Správce daně prověří údaje uvedené daňovým subjektem v přihlášce k registraci a v případě pochybností o jejich správnosti nebo úplnosti vyzve daňový subjekt, aby údaje vysvětlil, doložil, popřípadě doplnil nebo změnil, a zároveň stanoví lhůtu, v níž je daňový subjekt povinen tak učinit.
 - jde toliko o **obsahové vady** → v případě formálních vad se uplatní obecná výzva podle § 74
- **odst. 2** Vyhoví-li daňový subjekt výzvě ve stanovené lhůtě, hledí se na přihlášku k registraci, jako by byla podána bez vady v den původního podání. Je-li výzvě vyhověno až po uplynutí lhůty, považuje se přihláška k registraci za podanou tímto dnem.

§ 75 – Postoupení

- Postoupení se týká:
 1. **podání** určených věcně či místně nepřislušnému SD
 2. **plateb** zaplacených či poukázaných věcně či místně nepřislušnému SD
- S podáními, které **nejsou určeny SD**, daný orgán nenakládá v souladu s DŘ, nýbrž jako běžný správní orgán. Tj.:
 - Postoupí je v souladu s § 12 SŘ a vydá o tom usnesení.
 - Platby SŘ explicitně neřeší, neboť pro otázku plateb odkazuje § 106 odst. 3 SŘ na daňový řád (tzn. platby přijímá správní orgán vždy v pozici SD).
- O postoupení je zapotřebí **uvědomit** (vyrozumět) **podatele**.
 - tzn. stačí neformálně

§ 78 – Vyhledávací činnost

- **Účel:** zjistit skutečnosti rozhodné pro správu daně, a to i bez vědomí a součinnosti DS.
- SD získává prostředky zejména pro:
 - budoucí dokazování (jako důkaz je nutno osvědčit v rámci dokazování!)
 - ověření řádného plnění povinností při správě daní (zejm. daňové a registrační)
 - zahájení řízení z moci úřední
- K vyhledávací činnosti (tj. sběru informací) může docházet:
 - **v průběhu řízení**
 - **mimo probíhající řízení**
- Informace od orgánů a osob může SD vyžadovat prostřednictvím:
 - vyžádání (§ 57 an.) - individuální
 - automatizované
 - využití informačních systémů
 - vysvětlení (§ 79)
 - místního šetření (§ 80 an.)
- Vyhledávací činnost je možné provádět **i mimo obvod působnosti daného SD** (lze dovodit z § 15).

§ 79 – Vysvětlení

- Jde o postup, kterým SD realizuje vyhledávací činnost u třetích osob.
 - Může být prováděn samostatně či v rámci místního šetření, daňové kontroly apod.
- Povinnost součinnosti může být vynucována:
 - pořádkovou pokutou (§ 247 an.)
 - pomocí instrumentu předvolání a předvedení (§ 100) pouze v běžícím řízení!
- Podané vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek
 - může být pouze **pomůckou** (§ 98 odst. 3)
 - důkazem až při svědecké výpovědi (§ 96).
- Podle povahy věci sepisuje SD o podaných vysvětleních:
 - a) úřední záznam, nebo
 - b) protokol (zejména pokud se jedná o zákonnou povinnost)

§ 80 až 84 – Místní šetření

- Jde o ucelený postup, kterým SD realizuje vyhledávací činnost, tj.:
 - vyhledávání potenciálních důkazních prostředků od osob zúčastněných na správě daní.
- Lze konat prakticky **kdekoli**.
 - I v prostorách SD (např. ohledání zapůjčené či zajištěné věci či vzorku).
 - SD, který není místně příslušný, může provádět místní šetření i bez dožádání.
- Podle povahy věci sepisuje SD o průběhu MŠ:
 - a) úřední záznam (častější) nebo
 - b) protokol
- **Nové pravomoci SD:**
 - přizvat si k provedení MŠ potřebnou osobu (př.: policista, jiná úřední osoba,..)
 - poříditi **obrazový a zvukový záznam** z MŠ:
 - nutno předem upozornit dotčené osoby (není nutné pokud jde o obrazový záznam věcí)
 - použití zaznamenat v protokolu či úředním záznamu o průběhu MŠ
 - je součástí spisu, kopie na žádost (§ 64 a 67)

Pokračování: § 80 až 84 - Místní šetření

- **Zachována pravomoc:**
 1. k **přístupu** na všechna místa sloužící k podnikání s tím, že pokud se jedná o obydlí, musí být nově naplněno kritérium nezbytnosti (tj. nelze-li jinak → nedotknutelnost obydlí)
 - Právo přístupu **neznamená právo zjednat si přístup** proti vůli dotčené osoby: → je nutná součinnost, kterou je možno vynucovat např. pořádkovou pokutou.
 2. používat programové vybavení DS a vyžádat si výpis nebo kopii (i elektronickou)
 - V textu již není explicitně zmíněno „**bezúplatně**“, ale na významu se nic nemění!
 3. k **zapůjčení** potřebných dokladů, věcí a vzorků věcí mimo prostory DS
 4. k **zajištění** věcí, které mohou sloužit jako důkazní prostředek
 - Pouze pokud existuje důvodná obava zavlčení důkazního prostředku.

Pokračování: § 80 až 84 - Místní šetření

Proces zajištění věci:

- SD věci :
 - převezme a přemístí na vhodné místo,
 - ponechá na místě s vyznačeným zajištěním bez zamezení přístupu,
 - ponechá na místě s vyznačeným zajištěním a zamezí přístup úřední uzávěrou.
- SD vydá rozhodnutí o zajištění věci, které
 - je součástí protokolu, nebo
 - doručí samostatně (nelze-li pro nepřítomnost dotčené osoby protokolovat)

Pokračování: § 80 až 84 - Místní šetření

Proces vracení zapůjčené nebo zajištěné věci:

- **Zapůjčené věci:** doklady a vzorky vrací SD do 30 dnů od převzetí nebo odebrání, pokud nadřízený SD tuto lhůtu neprodlouží (lze i opakovaně).
 - vzorky se po posouzení vracejí pouze pokud to připouští jejich povaha
- **Zajištěné věci:** pominou-li důvody, SD bezodkladně zruší rozhodnutí o zajištění věci a věc vrátí.
- **Komu se vrací:**
 - osobě, která věc zapůjčila nebo od které byla věc odebrána
 - vlastníkovi
 - **Pokud takováto osoba není známa, nebo si věc na výzvu nevyzvedla, anebo jde o věc, která je bez povolení neobchodovatelná nebo jejíž prodej je zakázán, může SD rozhodnout o jejím propadnutí ve prospěch státu.**
 - včas podané odvolání proti tomuto rozhodnutí má odkladný účinek

§ 85 až 88 – Daňová kontrola

- Jde o **postup** (soubor úkonů), kterým SD prověřuje tvrzení DS a jiné skutečnosti mající vliv na stanovení jeho daňové povinnosti
 - cíl DK = cíl správy daní
- **Předmět:** určuje, k jakému daňovému řízení se DK vztahuje.
 - nejčastěji půjde o určité zdaňovací období (neplatí u jednorázových daní)
 - explicitně stanovena pravomoc SD provádět DK pro více daňových řízení (tj. několik zdaňovacích období – zásada hospodárnosti)
- **Rozsah:** určuje, které povinnosti, tvrzení či okolnosti bude SD v rámci daného předmětu prověřovat
 - 1) neomezený:
 - DK je zaměřena na ověření plnění celkové daňové povinnosti v daném zdaňovacím období
 - 2) omezený:
 - DK je zaměřena pouze na ověření plnění vybraných povinností
- Rozsah lze v průběhu DK **upřesnit** (tj. rozšířit či zúžit) postupem pro její zahájení.
- Předmět a rozsah SD **vymezí při zahájení DK.**

Pokračování: § 85 až 88 - Daňová kontrola

- **Nově vymezeny podmínky pro opakování DK:**
 - vyšly najevo nové skutečnosti a důkazy bez zavinění SD, které zakládají pochybnost o správném stanovení daně, nebo
 - změna tvrzení DS, **zejména: DDT** (= DK pouze v rozsahu změny).
- **Bariéra pro opakování se týká pouze skutečností, které již byly v souladu s vymezeným rozsahem kontrolovány**
 - to, co dosud nebylo kontrolováno, je možno zkontrolovat bez dalšího (nutno však dbát zásady šetřit práva zúčastněných osob!)
 - pokud byl rozsah DK původně vymezen jako neomezený a poté byl zúžen, týká se bariéra opakování původního (neomezeného) rozsahu.
- **Při zahájení opakované DK seznámí SD daňový subjekt s důvody pro opakování.**

Pokračování: § 85 až 88 - Daňová kontrola

- SD může dokončit DK i v případě **změny místní příslušnosti DS** v jejím průběhu.
 - V případě sporu mezi správci daně o to, zda je účelné, aby DK dokončil původní SD, se analogicky uplatní § 15 (tzn. rozhodne nejbližše společně nadřízený SD).
- DK může být realizována **před vyměřením daně i po jejím vyměření**. Ohraničena je lhůtou pro stanovení daně (§ 148).
- Jasně vymezení modifikovaných **práv a povinností DS** při provádění DK
 - SD při daňové kontrole disponuje pravomocemi jako při MŠ a dalšími pravomocemi odpovídajícími povinnostem DS (§ 86 odst. 3).
- Oproti § 16 ZSDP došlo k několika systematickým změnám:
 - výslech svědka, znalce je upraven samostatně v § 95 a 96
 - kontrola u daňového poradce či advokáta v § 255 (**nově i pro daňové poradce!**)
 - prokázání totožnosti úřední osoby v § 12
 - **námítka** proti postupu pracovníka SD byla **nahrazena** univerzálnější **stížností** podle § 261

Pokračování: § 85 až 88 - Daňová kontrola

- **Stanoven okamžik zahájení DK:**
 - **provedení prvního úkonu vůči DS**, kterým SD jasně deklaruje předmět a rozsah DK, přičemž by mělo současně dojít k faktickému započetí samotné kontrolní činnosti.
- **Vyhýbání se daňové kontrole** (= porušení zásady spolupráce) dává SD pravomoc použít nový institut – výzvu (přerušuje lhůtu dle § 148), ve které stanoví:
 - **místo a předmět DK**
 - **lhůtu ke sdělení časového okamžiku pro zahájení DK**
 - nevede-li tento postup ke spolupráci při DK, lze daň stanovit podle pomůcek (§ 98).
- **DŘ stanoví jasný postup pro zpracování zprávy o DK.**
 - právo DS vyjádřit se k výsledku kontrolního zjištění (zaveden **prvek koncentrace** – tj. pokud vyjádření a návrhy nevedly ke změně výsledku kontrolního zjištění, další vyjádření se nepřipouští)
- **DK je ukončena:**
 - podpisem zprávy o DK, tímto okamžikem je: - rovněž ukončeno projednávání zprávy o DK a - zpráva o DK oznámena, nebo
 - doručením zprávy o DK v případě vyhýbání se jejímu projednání, nebo
 - bezdůvodným odepřením podpisu zprávy o DK (tím nastávají i účinky projednání a oznámení zprávy o DK)

§ 89 až 90 – Postup k odstranění pochybností

- Nový název pro postup označovaný dříve jako „vytýkací řízení“.
 - Nejde o řízení (výstupem není rozhodnutí).
- Slouží k odstranění konkrétních pochybností o správnosti, průkaznosti, pravdivosti nebo úplnosti:
 - **ŘDT** nebo **DDT**
 - **dalších písemností** předložených DS (→ umožňuje tedy odstranit obsahové vady podání, u nichž za tímto účelem není stanoven jiný postup)
- Pochybnosti musí být konkrétní a formulovatelné tak, aby umožnily DS jejich zhojení prostřednictvím písemné či ústní reakce.
 - Pokud jsou pochybnosti rozsáhlé či obecné, lze rovnou využít instrumentu daňové kontroly.

Pokračování: § 89 až 90 – Postup k odstranění pochybností

I. fáze:

- Postup je vůči DS zahájen vydáním výzvy k odstranění pochybností.
- **Výzva** obsahuje:
 - popis konkrétních pochybností (nestačí obecné prohlášení o tom, že jsou pochybnosti!)
 - lhůtu minim. 15 dní k odstranění pochybností
 - poučení o následcích spojených s neodstraněním pochybností nebo nedodržením lhůty (**tj. možnost přejít na pomůcky**)
 - Výzva k odstranění pochybností lhůtu pro SD ve smyslu § 34 nově pouze staví (tedy nepřerušuje).
- V případě předpokladu vzniku *daňového odpočtu*: (nikoli přeplatku jako v ZSDP) je nutno:
 - výzvu vydat **do 30 dnů** ode dne podání, avšak nově: počítáno nejdříve od posledního dne lhůty pro podání ŘDT nebo DDT
 - **lhůtu pro ukončení celého postupu DŘ nestanoví** (nutno však ctít zásadu rychlosti, případně též lhůty stanovené vnitřními předpisy)
- O průběhu postupu sepíše SD - **protokol** (v případě ústní interakce)
 - **úřední záznam** (v případě písemné interakce)

Pokračování: § 89 až 90 – Postup k odstranění pochybností

- Pochybnosti mohou být:
 1. odstraněny → **postup je ukončen, výsledek netřeba sdělovat, mělo by bezodkladně dojít k rozhodnutí ve věci**
 2. neodstraněny v důsledku nesoučinnosti DS → **možnost stanovit daň podle pomůcek**
 3. neodstraněny i přes součinnost DS → **postup pokračuje do II. fáze (viz níže)**

II. fáze: týká se pouze pochybností u ŘDT či DDT, nikoli dalších písemností, pokud tyto přímo nesouvisí se stanovením daně:

- SD sdělí DS, že nedošlo k odstranění pochybností a poučí jej o možnosti podat do 15 dnů návrh na pokračování v dokazování (spolu s návrhem na provedení dalších důkazních prostředků)
- SD zvolí, zda:
 - a) **o dani rozhodne i přesto, že zde přetrvávají určité pochybnosti**
 - nutno do 15 dnů od návrhu DS na pokračování v dokazování, tzn. pokud DS na návrh nereaguje, SD není touto lhůtou vázán (jde o lhůtu pořádkovou)
 - b) **bude v dokazování pokračovat (není vázán názorem DS) → zahájí DK**
- DK bude zahájena pouze v nezbytném rozsahu, tj. ohledně skutečností, kde přetrvávají pochybnosti.

Pojem řízení a postup

- **Řízení** = zákonem upravený postup (proces), jehož cílem je rozhodnout (vydat rozhodnutí).
 - např. vyměřovací řízení, doměřovací řízení, registrační řízení
 - pojem daňové řízení je nutno chápat v dalších souvislostech (viz dále)
- **Postup** (rozuměj „další postup“) = ucelený a zákonem upravený proces, jehož cílem není rozhodnout (nevydává se zde žádné rozhodnutí).
 - Nutno rozlišovat:
 - *formalizované postupy* – ucelené postupy, u nichž má význam zabývat se jejich počátkem, průběhem a ukončením → platí pro ně pravidla týkající se zahájení řízení. (např. daňová kontrola, místní šetření, postup k odstranění pochybností)
 - *neformalizované postupy* – zákonem upravené postupy (procesy), které jsou součástí formalizovaných postupů či řízení. Nemá význam zabývat se jejich počátkem, průběhem a ukončením (např. vybírání daně, dokazování)

§ 91 – Zahájení řízení

- Řízení (či postup) lze zahájit:
 - **na návrh** (v případě postupu **podnětem**) – okamžikem, kdy podání dojde SD, nikoli jeho odeslání, jako je tomu při zachování lhůty dle § 35
 - **z moci úřední** – dnem, kdy správce daně oznámil zahájení řízení (či postupu)
 - Jde o významnou změnu po vzoru SŘ, která v určitých případech může působit kontraproduktivně a formalisticky (v případě neformálních postupů nelze aplikovat).
 - Dle § 21 odst. 3 ZSDP šlo o vyrozumění o prvním úkonu ve věci.
 - Speciální pravidlo pro zahájení lze nalézt např. u daňové kontroly, přezkoumání rozhodnutí atd.
- Explicitně stanovena povinnost SD zahájit řízení **ex offo** v případě, že DS nesplnil svou zákonnou povinnost.
 - Navazuje na zásadu oficiality (§ 9 odst. 2).

§ 92 až 96 – Dokazování

- **Proces**, který navazuje na vyhledávací činnost.
- **Cíl:** získání poznatků (zjištění skutkového stavu) důležitých pro vydání rozhodnutí nebo další procesní postup.
- Lze realizovat **pouze v průběhu řízení**.
 - mimo běžící řízení lze provádět pouze vyhledávací činnost, při ní však lze získávat podklady (zejm. listiny), které lze v řízení použít jako důkazní prostředek
 - může být součástí určitého formalizovaného postupu (např. daňová kontrola)
- SD dbá, aby skutečnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně byly zjištěny **co nejúplněji**, a není v tom vázán jen návrhy DS.
 - snaha odstranit důvodné pochybnosti ohledně skutkového stavu
 - limitem pro toto pravidlo je však důkazní břemeno DS (tzn. může se spokojit s tím, co uvádí jako skutkovou podstatu DS)

Pokračování: § 92 až 96 – Dokazování

- **DS prokazuje** všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v ŘDT, DDT a dalších podáních.
 - **důkazní povinnost** (tj. povinnost předložit či navrhnout důkazní prostředky) ohledně toho, co DS tvrdil nebo tvrdit měl
 - její splnění nemusí vždy znamenat unesení důkazního břemene (tj. odpovědnost za to, že bude správci daně prokázáno to, co tvrdil nebo tvrdit měl)
 - navazuje na **povinnost tvrzení** (tj. povinnost uvést skutečnosti důležité pro rozhodnutí)
 - **dalšími podáními** je možno rozumět i ústní projevy zachycené v protokolu.
 - **nelze prokazovat neexistující skutečnosti** (tzv. *negativní důkazní teorie*) → pokud DS tvrdí, že něco nenastalo, SD musí prokázat opak, aby toto tvrzení zpochybnil
- **Zákon stanoví, které skutečnosti prokazuje SD.**
 - oznámení vlastních písemností, předpoklady právní fikce, vyvrácení věrohodnosti úředních záznamů a evidencí, podmínky pro uplatnění sankcí, **nově** - skutečný obsah právního úkonu (**pouze pokud jej SD zpochybňuje!**)
 - Tento výčet sice budí zdání taxativního výčtu, avšak nemusí být úplný!
 - Platí obecná zásada, že se neprokazují notoriety a právní poznatky (tj. objektivní právo) – již není zmiňována explicitně jako tomu bylo v § 31 odst. 3 ZSDP.

Pokračování: § 92 až 96 – Dokazování

- **Pojmy:**
 - **Důkazní prostředek** = procesní činnost při dokazování
 - např. výslech svědka či znalce, ohledání, čtení listiny
 - **Pramen důkazu** = nosič informace
 - např. svědek, znalec, listina, předmět ohledání
 - zákon s tímto pojmem nepracuje a subsumuje jej pod pojem důkazní prostředek!
 - **Důkaz** = přímý poznatek (informace) z procesu dokazování
 - např. obsah svědecké či znalecké výpovědi, obsah listiny, poznatek z ohledání
- **Důkazní prostředky:**
 - Obecně jsou to veškeré podklady:
 - jimiž lze zjistit skutečný stav věci a ověřit skutečnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně
 - nebyly získány v rozporu s právním předpisem (správcem daně i jiným orgánem)
 - byly získány v průběhu řízení i před jeho zahájením, a to:
 - vlastní činností
 - od jiného SD
 - od jiného orgánu veřejné moci (např. z trestního řízení)

Pokračování: § 92 až 96 – Dokazování

- DŘ uvádí demonstrativní výčet důkazních prostředků:
 1. **tvrzení daňového subjektu** (ústní či písemné)
 - Pokud to vyžaduje průběh řízení, může SD vyzvat DS k prokázání skutečností potřebných pro správné stanovení daně, a to za předpokladu, že potřebné informace nelze získat z vlastní úřední evidence.
 2. **listiny** (elektronická i listinná forma)
 - U listin vydaných orgánem veřejné moci a u tzv. veřejných listin (např. doručenka) platí presumpce pravdivosti (lze vyvrátit pouze pomocí důkazu opaku).
 - Zakotvena povinnost všech osob, i orgánů veřejné moci, předložit na vyžádání (souvisí s problematikou ust. § 57 an.).
 3. **znalecké posudky** (ústní či písemné)
 - SD může znalce ustanovit za podmínek uvedených v § 95.
 - Explicitně zakotveno právo účasti DS.
 4. **svědecké výpovědi** (pouze ústní)
 - Explicitně zakotveno právo účasti DS (nehrozí-li nebezpečí z prodlení).
 - Ve vyrozumění musí být uvedeno - označení věci
 - označení svědka (nehrozí-li nebezpečí zmaření účelu výpovědi)
 5. **ohledání věci**
 - Výstupem mohou být např. obrazové a zvukové záznamy.

Pokračování: § 92 až 96 – Dokazování

- Hodnocení důkazů:
 - SD po provedeném dokazování určí, které skutečnosti považuje za prokázané a které nikoliv a na základě kterých důkazních prostředků.
 - Platí **zásada volného hodnocení důkazů** → volnost úvahy se týká věrohodnosti (pravdivosti) důkazu a nutné kvantity důkazních prostředků, které je třeba provést, nikoli závažnosti či zákonnosti důkazů.
 - O hodnocení důkazů sepíše SD *úřední záznam*, pokud se toto hodnocení neuvádí v jiné písemnosti založené ve spise.
 - Např. zpráva o daňové kontrole či odůvodnění rozhodnutí.
 - V rámci procesu, který vede k vyhotovení zprávy o daňové kontrole, dochází k seznámení s hodnocením důkazních prostředků **zjištěných v průběhu DK** (§ 88 odst. 2).
 - Nemusí jít nutně o hodnocení všech důkazních prostředků (ty mohou být získány i mimo probíhající DK), avšak z hlediska zásady hospodárnosti a procesní ekonomie by SD měl postupovat - pokud možno - kumulativně.

Pokračování: § 92 až 96 – Dokazování

- SD rozhoduje podle svého **subjektivního přesvědčení** o pravdivosti a věrohodnosti důkazních prostředků.
 - Tuto úvahu musí **přezkoumatelným způsobem** uvést *v odůvodnění* rozhodnutí.
 - § 102 odst. 4 : V odůvodnění rozhodnutí, které bylo vydáno na základě dokazování, SD dále uvede, které skutečnosti má za prokázané, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, o které důkazy opřel svá skutková zjištění, a jak věc posoudil po právní stránce.
 - SD se musí zabývat i případnou námitkou DS týkající se nemožnosti požadování negativního důkazu (tj. prokázání něčeho, co neexistuje)
- Důkazní prostředky založené ve **vyhledávací části spisu** (tj. ty, jejichž zpřístupnění daňovému subjektu by zmařilo nebo ohrozilo cíl správy daní, účel úkonu nebo ohrozilo objektivnost důkazu):
 - lze ponechat nejdéle do provedení hodnocení důkazů (§ 65 odst. 2).

§ 98 – Pomůcky a sjednání daně

- Daň lze stanovit **podle pomůcek** pokud:
 - daň nelze stanovit na základě dokazování a zároveň
 - DS nesplnil svou *důkazní povinnost* nebo
 - DS nesplnil *povinnost součinnosti*, a to:
 - při dokazování
 - při zahájení daňové kontroly (§ 87 odst. 5)
 - při postupu k odstranění pochybností (§ 90 odst. 4)
 - při podání ŘDT nebo DDT, k němuž byl vyzván (§ 145) či v souvislosti s rozhodnutím o úpadku (§ 244 odst. 6)
- Jako pomůcky lze použít zejména:
 - nezpochybněné důkazní prostředky
 - podaná vysvětlení (§ 79)
 - srovnání s jiným DS (údaje vypovídající o poměrech těchto DS musí zůstat skryté)
 - vlastní poznatky SD
- SD přihlíží i k případným výhodám pro DS (i když nebyly uplatněny)
- Nelze-li daň stanovit ani podle pomůcek: nastupuje **sjednání daně**

- **§ 114 odst. 4** : Směřuje-li odvolání proti rozhodnutí o stanovení daně podle pomůcek, zkoumá odvolací orgán pouze dodržení zákonných podmínek použití tohoto způsobu stanovení daně, jakož i přiměřenosti použitých pomůcek.
 - oproti ZSDP (§ 50 odst. 5) přibylo kritérium přiměřenosti pomůcek, které bylo dosud dovozováno z judikatury.
- **§ 141 odst. 3** : Dodatečné daňové přiznání nebo dodatečné vyúčtování na daň nižší, než je poslední známá daň, není přípustné, pokud některé z rozhodnutí, z něhož vyplývá poslední známá daň, bylo učiněno podle pomůcek nebo vydáno na základě sjednání daně.
- **§ 167 odst. 4** : U daně, která nebyla dosud stanovena, stanoví výši zajišťované částky správce daně podle vlastních pomůcek. Není-li nebezpečí z prodlení, může správce daně vyzvat daňový subjekt, aby nejpozději do 3 pracovních dnů sdělil údaje potřebné pro určení výše zajišťované daně.

§ 101 až 105 – Rozhodnutí

- Rozhodnutím SD:
 - ukládá povinnosti a přiznává práva (= *konstitutivní* charakter)
 - prohlašuje již existující práva a povinnosti (= *deklaratorní* charakter)
- Rozhodnutí je **vydané** okamžikem, kdy:
 - byl učiněn úkon k jeho doručení (tj. okamžik expedice písemného či elektronického vyhotovení)
 - kdy bylo podepsáno úřední osobou v případě, že se nedoručuje
- Rozhodnutí je vůči jeho příjemci **účinné** dnem oznámení.
 - *oznámení* = doručení, nebo
= jiný zaprotokolovaný způsob seznámení příjemce s obsahem rozhodnutí (např. při nahlížení do spisu)
- Jednoznačné vymezení dnes používaného pojmu „*příjemce rozhodnutí*“
 - Tj. ten, komu je rozhodnutím ukládána povinnost nebo přiznáváno právo anebo prohlášeno právo nebo povinnost stanovená zákonem.
- Explicitně uvedena zásada „*ne bis in idem*“.
 - Přiznat stejné právo nebo uložit stejnou povinnost lze ze stejného důvodu témuž příjemci rozhodnutí pouze jednou.

Pokračování: § 101 až 105 – Rozhodnutí

- **Obsahové náležitosti rozhodnutí:**
 - **označení SD**
 - **číslo** (jednací nebo platebního výměru (= jedinečná identifikace u SD))
 - **označení příjemce rozhodnutí**
 - Oproti ZSDP vypuštěno slovo „přesné“ – neměl by zde být aplikován přepjatý formalismus.
 - **výrok** (nadále ve výroku není nutný odkaz na konkrétní ust. použitých právních předpisů)
 - **lhůtu k plnění** (nově pouze: je-li nutné ji stanovit!)
 - **poučení** - o odvolání (přiměřeně platí pro *námitku* či *rozklad*)
 - o odkladném účinku (metodicky nutno vykládat : je-li vyloučen i je-li přiznán)
 - Není vyžadováno poučení o formě podání případného odvolání (vyplývá ze zákona).
 - **podpis** úřední osoby, její **pracovní zařazení** (dříve „funkce“) a **otisk úředního razítka**
 - Lze nahradit uznávaným el. podpisem úřední osoby.
 - Z pracovního zařazení by mělo být patrné, zda dotyčný je ředitel, vedoucí referátu, referent apod.
 - Fakultativně lze na rozhodnutí uvádět i osobu, která danou věc vyřizuje (závisí na metodice).
 - **datum podpisu**
 - V případě uznávaného el. podpisu je datum patrné přímo z tohoto podpisu.
 - **odůvodnění** (pokud jej zákon nevyloučí), které musí obsahovat:
 - důvody výroku
 - informaci o tom, jak se SD vypořádal s návrhy a námitkami uplatněnými příjemcem rozhodnutí
 - v případě dokazování též:
 - právní i skutkové úvahy z hodnocení důkazů

Pokračování: § 101 až 105 – Rozhodnutí

- Chybějící či špatně formulované náležitosti rozhodnutí mohou znamenat:
 - nutnou **opravu rozhodnutí** (§ 104)
 - jde o opravu formálních a nesporných vad (v psaní, počítání, zřejmé nesprávnosti)
 - možno činit do lhůty pro stanovení daně nebo lhůty pro placení daně (dle povahy rozhodnutí)
 - **nezákonnost** rozhodnutí
 - při existenci podstatných vad (zejm. nepřezkoumatelnost rozhodnutí)
 - nutno zhojit v rámci odvolacího řízení nebo přezkoumáním rozhodnutí
 - **nicotnost** (nulita) rozhodnutí: (§ 105) – primárně posuzuje nejblíže nadřízený SD (ex offa)
 - při absolutní věcné nepříslušnosti
 - při zjevné vnitřní rozpornosti
 - při právní či faktické neuskutečnitelnosti
 - *Neplatnost rozhodnutí* (§ 32 odst. 7 ZSDP) již DŘ neupravuje → nutno posoudit podle výše zmíněných institutů.
 - Případnou kolizi mezi instrumenty poskytující ochranu před nezákonností a instrumentem nicotnosti zákon explicitně neřeší → možno řešit prostřednictvím zastavení jednoho řízení a zahájení druhého

Pokračování: § 101 až 105 – Rozhodnutí

- **Rozhodnutí je v právní moci** (formální) pokud:

- je účinné
a zároveň
- nelze se proti němu odvolat

Formální právní moc = závaznost a nezměnitelnost rozhodnutí (rozhodnutí je konečné)

Materiální právní moc = v téže věci již nelze znovu rozhodnout (překážka věci rozhoduté)

- V případě *rozhodnutí o stanovení daně* dochází k materiální právní moci až uplynutím lhůty pro stanovení daně, neboť do té doby lze stanovenou daň (daňovou povinnost) měnit, a to nikoli pouze mimořádnými opravnými a dozorčími prostředky.

- **Rozhodnutí je vykonatelné** pokud:

- uplynula lhůta k plnění → v případě odkladného účinku odvolání se lhůta k plnění počítá až od právní moci rozhodnutí

není-li stanovena tak:

- dnem účinnosti (nemá-li odvolání odkladný účinek)
- dnem právní moci (má-li odvolání odkladný účinek)

- **Vykonatelnost** = možnost vynucení splnění rozhodnutím uložené povinnosti prostřednictvím donucení, i proti vůli toho, komu byla povinnost uložena.

- Na žádost příjemce rozhodnutí vyznačí SD na vyhotovení rozhodnutí doložku právní moci, popřípadě vykonatelnosti.

§ 106 – Zastavení řízení

- Odst. 1 taxativně vymezuje podmínky, při jejichž existenci vydá SD rozhodnutí o zastavení řízení:
 - **zpětvzetí** podání
 - **nepřípustnost** podání → dva možné výklady tohoto ustanovení:
 - *restriktivní*: pokud zákon podání jako nepřípustné výslovně označuje
 - *extenzivní*: nepřípustné je každé podání, pro jehož pozitivní vyřízení není zákonná opora (např. žádost o něco, čemu nelze vyhovět)
 - **bezpředmětnost** podání (= odpadl důvod řízení)
 - **zánik** bez právního nástupce (dědice)
 - **překážka věci rozhodnuté**
 - **další** zákonem stanovené důvody (viz dále)
- Je možné i částečné zastavení.
- Rozhodnutí o zastavení řízení:
 - nemusí být doručeno, pokud není dědic či právní nástupce, anebo došlo ke zpětvzetí odvolání (pakliže není více příjemců).
 - může být *konstitutivní* (např. dle § 106), ale též *deklaratorní* (např. dle § 111 odst. 3)

- **14 odst. 1 – Místní příslušnost**

Je-li v téže věci místně příslušných několik správců daně, řízení provede ten z nich, u kterého bylo řízení zahájeno nejdříve, pokud se místně příslušní správci daně nedohodnou jinak; ostatní správci daně řízení nezahájí, popřípadě zahájené řízení zastaví.

- **110 odst. 2 – Obecná ustanovení o odvolání**

Je-li v poučení připuštěno odvolání i tehdy, kdy je zákon nepřipouští, a je-li podáno odvolání, řízení o odvolání se zastaví.

- **111 odst. 3 – Obecná ustanovení o odvolání**

Dnem zpětvzetí odvolání je odvolací řízení zastaveno a rozhodnutí, které bylo tímto odvoláním napadeno, nabývá právní moci. Pokud vzali všichni odvolatelé podané odvolání zpět, odvolací řízení je zastaveno dnem zpětvzetí odvolání posledního z odvolatelů a tímto dnem nabývá rozhodnutí právní moci.

- **112 odst. 3 – Náležitosti odvolání**

Odstraní-li odvolatel vady, které brání řádnému projednání věci, platí, že odvolání bylo podáno řádně a včas, v opačném případě správce daně odvolací řízení zastaví.

- **113 odst. 1 písm. c) – Postup správce daně prvního stupně**

Správce daně, jehož rozhodnutí je odvoláním napadeno, odvolání zamítne a zastaví odvolací řízení, pokud je podané odvolání nepřipustné nebo bylo podáno po lhůtě.

- **116 odst. 1 písm. b) – Postup odvolacího orgánu**

Odvolací orgán napadené rozhodnutí zruší a zastaví řízení.

- **123 odst. 5 – Postup při přezkumném řízení**

Jestliže správce daně po zahájení přezkumného řízení zjistí, že byly naplněny podmínky podle 121 odst. 1, vydá rozhodnutí, kterým se původní rozhodnutí zruší nebo změní. V opačném případě přezkumné řízení zastaví.

- **141 odst. 7 – Dodatečné daňové přiznání a dodatečné vyúčtování**

Podá-li daňový subjekt dodatečné daňové přiznání nebo dodatečné vyúčtování ještě před vyměřením daně, popřípadě před jejím doměřením, řízení zahájené tímto podáním se zastaví. Údaje uvedené v takto podaném dodatečném daňovém přiznání nebo dodatečném vyúčtování se využijí při vyměření nebo doměření této daně.

- **181 odst. 2 – Odklad a zastavení daňové exekuce**

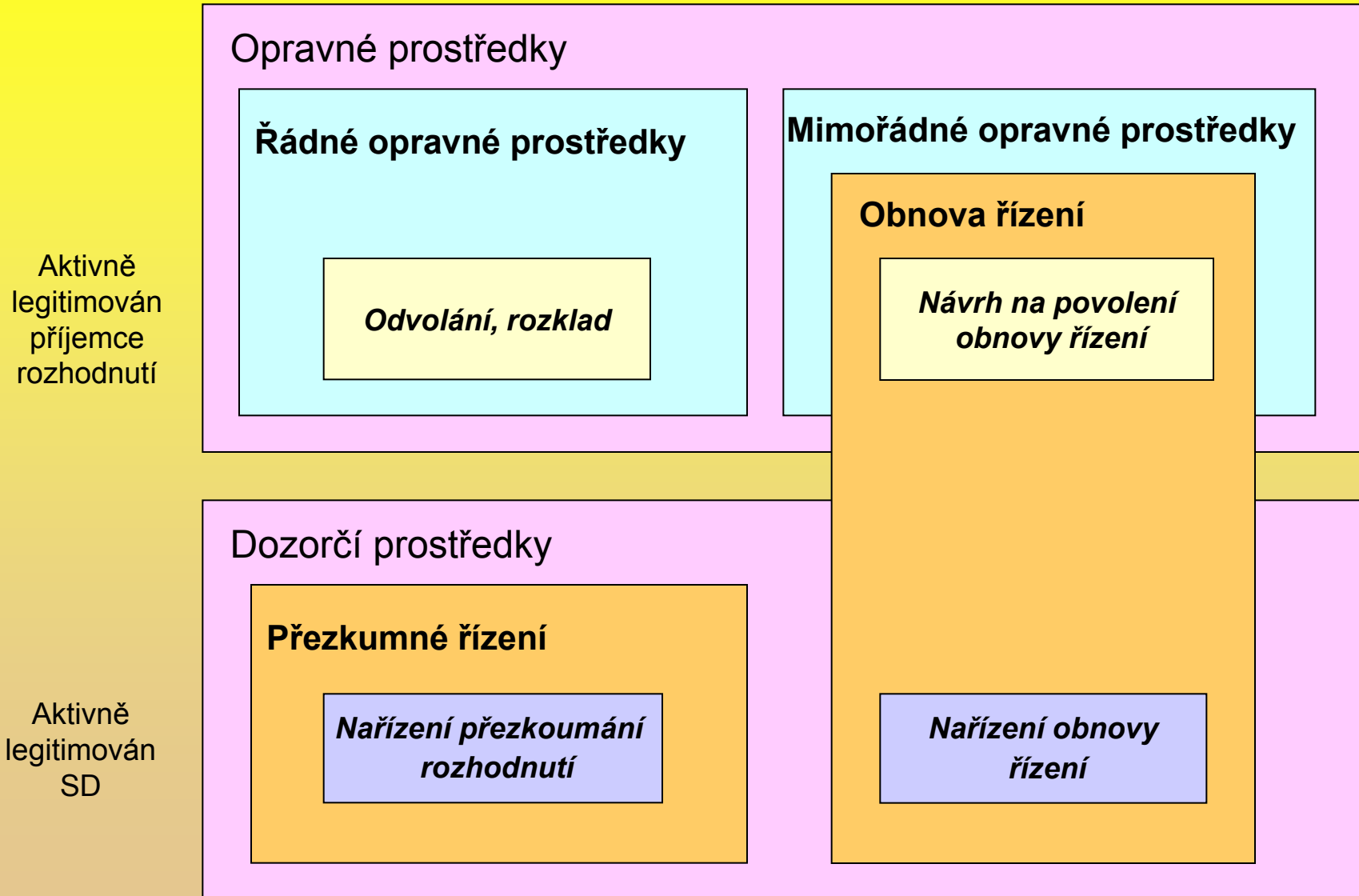
Správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu, nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud.....

§ 107 – Náklady řízení

- Náklady řízení obecně **nese SD**.
 - Výjimka:
 - náklady na vymáhání nedoplatků (širší nežli „exekuční náklady“ dle ZSDP)
 - náklady, které vznikly osobě zúčastněné na správě daní, nebo ke kterým byla osoba zúčastněná na správě daní povinna
- **Třetí osoby** vyzvané SD k účasti na řízení musí svůj nárok na náhradu uplatnit i s doklady u SD v prekluzivní lhůtě do 8 dnů (dle ZSDP: 5 dnů).
 - Nově možno navrátit lhůtu v předešlý stav (viz § 37).
- Stávající prekluzivní lhůta pro uplatnění nároku ustanoveným zástupcem zůstává stejná – tj. 20 pracovních dnů, ale nově se použije i u ustanoveného daňového poradce.
 - Nově možno navrátit lhůtu v předešlý stav (viz § 37).
- Lhůty pro rozhodnutí SD a pro vyplacení zůstávají stejné (tj. 15 dnů), ale nově se lze proti rozhodnutí o náhradě do 15 dnů odvolat.
 - Lhůta pro vydání rozhodnutí je pořádková (lze využít ochranu proti nečinnosti dle § 38)
 - Lhůta pro poukázání úhrady přiznaného nároku je spojena se sankcí podle § 155 odst. 5.
- Zůstává **možnost regresu** na účet DS v důsledku jeho nečinnosti nebo nesplnění právních povinností (př.: znalecký posudek, náklady ustanoveného daňového poradce).
 - Nově je zakotvena *solidární odpovědnost* (v praxi se využije zejména v případě ustanoveného společného zástupce)
- Stávající **vyhláška** č. 298/1993 Sb. bude nahrazena novou (věcně shodnou).

**PROSTŘEDKY
OCHRANY
při správě daní**

Opravné a dozorčí prostředky

Ostatní prostředky ochrany

Prominutí daně či příslušenství (259)

**Žádost
o prominutí daně**

**Prominutí
z moci úřední**

Ochrana před nečinností (38)

Podnět

Atrakce

Posečkání (156 an.)

**Žádost
o posečkání**

**Posečkání
z moci úřední**

Prohlášení nicotnosti rozhodnutí
(105)

Námitka (159)

Stížnost (261)

Námitka na podjatost (77)

Stížnost na postup plátce daně
(237)

Žádost o prodloužení lhůty
(36)

**Žádost o navrácení lhůty
v předešlý stav**
(37)

**Žádost o vyslovení
neúčinnosti doručení**
(48)

Oprava rozhodnutí
(104)